

Dosarul nr. 2ra-1419/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana (jud: C. Panfil)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, I. Cotruță, L. Pruteanu)

ÎNCHEIERE

24 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecător
judecătorii

Oleg Sternioală
Galina Stratulat
Ion Druță

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Gheorghe Codrean și Ana Codrean, reprezentați de către avocatul Dorel Rusu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Codrean și Ana Codrean împotriva Întreprinderii de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” cu privire la constatarea unui serviciu necorespunzător, încasarea prejudiciului material, a penalităților și a prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a admis parțial apelul declarat de către Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova”, s-a casat parțial hotărârea din 14 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, în partea încasării penalității și prejudiciului moral și în această parte s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a respins pretențiile, în rest hotărârea s-a menținut,

c o n s t a ț ă:

La data de 15 decembrie 2017, Gheorghe Codrean și Ana Codrean au depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Air Moldova” cu privire la constatarea unui serviciu necorespunzător, încasarea prejudiciului material, a penalităților, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că la data de 17 august 2017, au procurat de la pârât biletele de avion nr. 5722403428299 și nr. 5722403428300, cod de rezervare QBMJE, pe ruta Chișinău – Florența, pentru data de 02 septembrie 2017, ora 13:40.

Au mai indicat că la data preconizării zborului, adică la data de 02 septembrie 2017, avionul s-a reținut cu mai mult de cinci ore întârziere și a decolat la orele 19:00, însă despre motivele zborului nu au fost informați.

Au remarcat că astfel de condiții de zbor sunt inacceptabile, nu corespund calității și standardelor necesare. Astfel, au evidențiat că distanța rutei ortodromice Chișinău – Florența este de aproximativ 1416,53 km, iar potrivit pct. 16 lit. a), 17, 18 lit. a), 25 lit. a) și 26 din Regulamentul privind compensarea și asistența

pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborului, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 836 din 08 noiembrie 2012, pasagerii au dreptul să primească o compensație de 250 euro, mese și băuturi răcoritoare, apeluri telefonice gratuite.

Au notat că la data de 18 septembrie 2017 au înaintat cerere prealabilă către pârât prin care au solicitat achitarea compensației în sumă de 250 euro, conform Regulamentului enunțat, în termen de 7 zile din data recepționării cererii, astfel răspunsul a fost primit la data de 26 septembrie 2017, prin care s-a refuzat satisfacerea cererii din motiv că nu a fost prezentat actul ce ar confirma împuternicirile avocatului, deși a fost menționat în cererea prealabilă faptul că prezentarea împuternicirilor nu este necesară, ori pentru astfel de litigii legea nu prevede calea extrajudiciară de soluționare.

Au consemnat că în temeiul art. 27 alin. (2) din Legea nr. 105/2004 privind protecția consumatorilor, au dreptul de a solicita o penalitate de 10% pentru fiecare zi de întârziere, calculată din suma compensației. Aici, au statuat că prin răspunsul din 26 septembrie 2017, pârâtul a refuzat în satisfacerea acestei cerințe, respectiv ÎS „Air Moldova” este în întârziere din data de 27 septembrie 2017. Astfel, conform tabelului de calcul a penalității, pentru perioada 27 septembrie 2017 – 11 decembrie 2017, penalitatea totală constituie 1900 euro pentru ambii.

Reclamanții Gheorghe Codrean și Ana Codrean au solicitat constatarea prestării unui serviciu necorespunzător de către ÎS „Air Moldova”, repararea din contul pârâtului în beneficiul acestora a prejudiciului în mărime de 250 euro cauzat ambilor, a penalității în sumă de 1900 euro pentru fiecare, repararea prejudiciului moral prin încasarea a câte 100 000 lei, cât și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 14 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Codrean și Ana Codrean, s-a constatat prestarea unui serviciu necorespunzător de către ÎS „Air Moldova”, s-a încasat de la ÎS „Air Moldova” în beneficiul lui Gheorghe Codrean și Ana Codrean cu titlu de prejudiciu (compensație) suma de 250 euro convertiți în lei moldovenești la momentul executării, s-a încasat de la ÎS „Air Moldova” în beneficiul lui Gheorghe Codrean și Ana Codrean cu titlu de penalitate câte 1900 euro, convertiți în lei moldovenești la momentul executării, s-a încasat de la ÎS „Air Moldova” în beneficiul lui Gheorghe Codrean și Ana Codrean cu titlu de prejudiciu moral câte 1000 lei pentru fiecare, în rest cerințele au fost respinse ca neîntemeiate. S-a încasat de la ÎS „Air Moldova” în beneficiul statului taxa de stat proporțional părții admise din acțiune, de care au fost scutiți reclamanții prin efectul legii, în mărime de 2827, 73 lei.

În susținerea soluției sale, prima instanță cu trimitere la prevederile pct. 18 din Capitolul V din Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborului, a ajuns la concluzia că pretenția reclamanților cu privire la compensarea sumei a câte 250 euro pentru fiecare este una întemeiată, având în vedere că din cauza ÎS „Air Moldova” a avut loc o întârziere, această întârziere a constituit peste cinci ore de la ora preconizată, iar distanța zborului între Chișinău și Florența este de aproximativ 1416,53 km.

La fel, în temeiul art. 32(27) alin. (2) și 18/1 (1) și (2) din Legea nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor, instanța de fond a conchis că ÎS „Air Moldova” se afla în întârzierea achitării compensației de 250 euro pentru fiecare

reclamant începând cu 27 septembrie 2017 până la 11 decembrie 2017, adică pentru o perioadă de 76 zile, în consecință pretențiile reclamanților cu privire la încasarea penalității de 1900 euro sunt justificate (10% din 250 euro =25 euro/zi; 25*76 zile = 1900 euro).

Totodată, prima instanță cu trimitere la art. 20 alin. (4) și (5) din aceeași lege și art. 1422 alin. (1) - (2) Cod civil, a ajuns la concluzia că reclamanții s-au aflat în situația stresantă, umilită, neavând acces la careva informații despre zbor, fapt ce presupune indiscutabil cauzarea de daună morală. Astfel, instanța a reținut că valoarea pretinsă de reclamanți în sumă de 100 000 lei este nejustificată, nu este demonstrată întinderea prejudiciului la această sumă, respectiv instanța de fond a considerat drept echitabilă valoarea de 1000 lei pentru fiecare cu titlu de prejudiciu moral.

Prin decizia din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis parțial apelul declarat de către ÎS „Air Moldova”, s-a casat parțial hotărârea din 14 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana în partea încasării de la ÎS „Air Moldova” în beneficiul reclamanților Gheorghe Codrean și Ana Codrean a penalității și prejudiciului moral și în această parte s-a emis o nouă hotărâre prin care s-au respins pretențiile înaintate de reclamanții Gheorghe Codrean și Ana Codrean cu privire la încasarea penalității și prejudiciului moral, ca fiind neîntemeiate. S-a micșorat cuantumul taxei de stat încasată de instanța de fond din contul ÎS „Air Moldova” în beneficiul statului de la 2827,73 lei până la 291,04 lei, proporțional pretențiilor admise. În rest hotărârea primei instanțe s-a menținut.

În susținerea soluției sale, instanța de apel a considerat întemeiată concluzia primei instanțe privitor la încasarea de la ÎS „Air Moldova” în beneficiul lui Gheorghe Codrean și Ana Codrean a compensației în valoare de 250 euro pentru fiecare, reținând argumentele instanței de fond.

Totodată, instanța de apel a considerat greșită poziția primei instanțe prin care a admis pretenția reclamanților Gheorghe Codrean și Ana Codrean cu privire la încasarea de la ÎS „Air Moldova” a penalității în sumă de 1900 euro, pentru fiecare. Aici, instanța de apel a reținut că pentru întârzierea serviciului – efectuarea zborului, legislația națională și internațională stabilește compensația care urmează a fi achitată de operatorul zborului, anume pentru întârzierea cursei aeriene preconizate. Astfel, pentru inacțiunea pârâtului de a presta serviciile în termen, ÎS „Air Moldova” este sancționată cu achitarea unei compensații stabilite anticipat de actele normative.

La fel, instanța de apel a constatat că prima instanță greșit a interpretat normele de drept și a dispus încasarea în beneficiul reclamanților a câte 1000 lei pentru fiecare cu titlu de prejudiciu moral, or prin admiterea pretenției reclamanților cu privire la încasarea de la ÎS „Air Moldova” în beneficiul acestora a sumei de 250 euro cu titlu de compensație pentru întârzierea zborului, a fost constatată încălcarea dreptului reclamanților, care prin sine reprezintă o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.

La data de 15 mai 2019, prin intermediul oficiului poștal, Gheorghe Codrean și Ana Codrean, reprezentați de către avocatul Dorel Rusu au declarat recurs împotriva deciziei din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului recurenții au indicat că decizia instanței de apel este una neîntemeiată ce rezultă din aprecierea eronată a legii materiale și a circumstanțelor de fapt și de drept și anume, instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și

nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor administrate în prezenta cauză, în partea respingerii pretențiilor cu privire la încasarea penalității și a prejudiciului moral.

În acest sens, recurenta a solicitat casarea deciziei din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 14 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

La data de 17 iulie 2019, ÎS „Air Moldova”, reprezentată de Mariana Șargarovschi, a depus referință la recursul declarat de către Gheorghe Codrean și Ana Codrean, solicitând considerarea recursului ca fiind inadmisibil.

În motivarea referinței a indicat că argumentele expuse în recurs nu pot constitui temei de admitere a acestuia deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept procedural, așa cum formal invocă recurenții și respectiv, nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate, or recursul exercitat conform secțiunii a II – a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 19 februarie 2019, fiind expediată participanților la proces la data de 21 martie 2019(f.d. 143), fără dovada recepționării acesteia de către recurenți.

Astfel, luând în considerare cele menționate, se apreciază că cererea de recurs depusă de către Gheorghe Codrean și Ana Codrean, reprezentați de către avocatul Dorel Rusu a fost declarată în termenul legal de 2 luni, prevăzut de art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Gheorghe Codrean și Ana Codrean, reprezentați de către avocatul Dorel Rusu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei contestate,

ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a actului judecătoresc recurat.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (*hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016*).

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Gheorghe Codrean și Ana Codrean, reprezentați de către avocatul Dorel Rusu ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Gheorghe Codrean și Ana Codrean, reprezentați de către avocatul Dorel Rusu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Oleg Sternioală

judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță